

KULTURA

Susret profesionalnih kazališta za djecu i mladež

ČAKOVEC, 3. listopada – Popularna tribina »Čakovac četvrtkom« odabrana je da bude početkom 4. susreta profesionalnih kazališta za djecu i mladež hrvatskog centra ASSITEJ. Time je Čakovac domaćin četverodnevnim smotre profesionalnih hrvatskih kazališta koja su programima i predstavama namijenjena djeci i mladeži. Čakovac je kao domaćin izabran i zbog toga što u Medimurju djeluje 31 osnovna škola sa 12.000 učenika, te šest srednjih škola sa 5.000 učenika, a uz to 21 dječji vrtić polazi 2000 mališana. To je vrlo velika potencijalna kazališna publika, naglašava Romano Bogdan, organizator kazališne produkcije Centra za kulturu Čakovac. Bit će izvedeno ukupno 13 predstava, a nastupit će kazališta iz Zadra, Virovitice, Zagreba, Hvara, Rijeke, Splita, Osijeka, Pule, Varaždina i Čakovca. Na kraju 4. susreta profesionalnih kazališta za djecu i mladež bit će održana, u nedjelju, godišnja skupština Hrvatskog centra ASSITEJ, koji udružuje 16 hrvatskih kazališta. Tijekom susreta bit će održan i tečaj za voditelje školskih dramskih sekcija pod nazivom »Mala škola kazališta«. Tečaj će voditi Mare Sesarić, Vladimir Stojasavljević i Željko Sestić. D. O.

kazalište

film

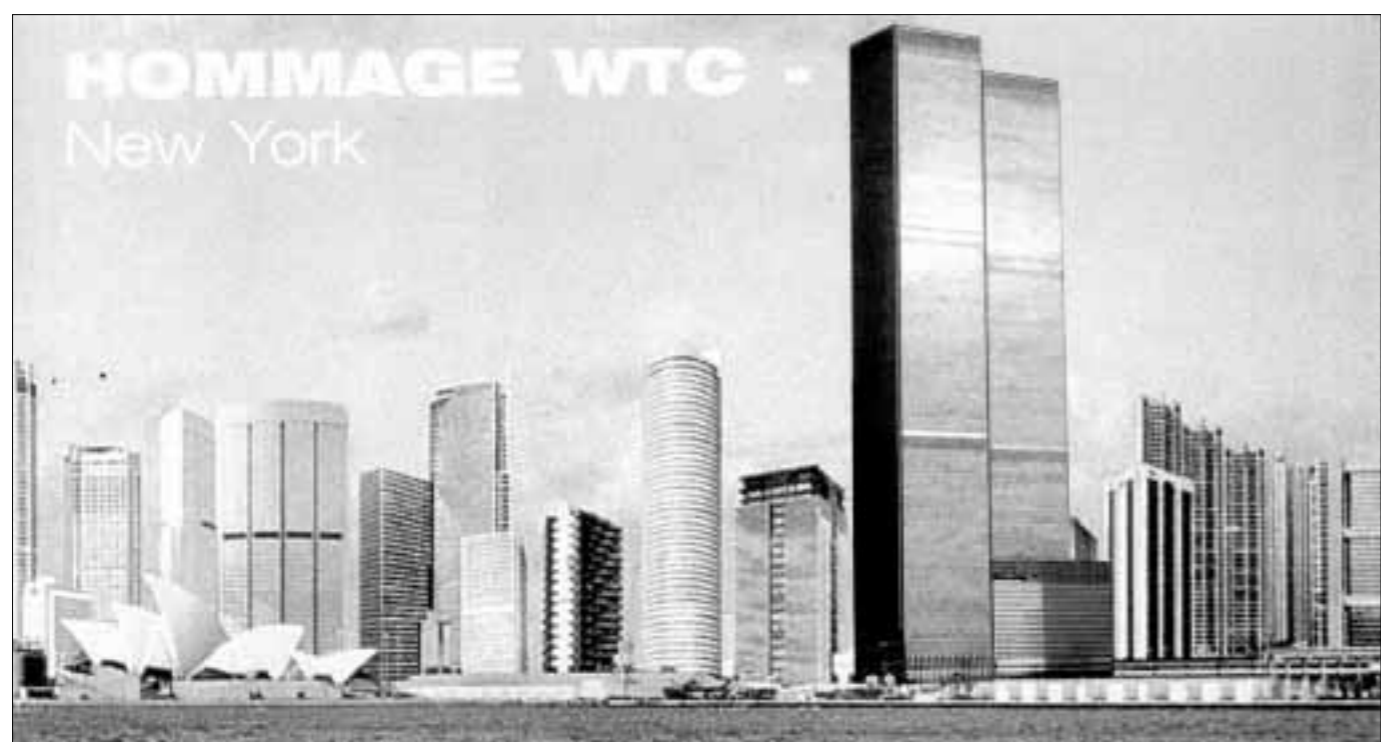
Nagrada Laszlu Kovaczu

LOS ANGELES, 3. listopada – Mađarski snimatelj Laszlo Kovacs, zaslužan za fotografiju u filmovima poput »Goli u sedlu« iz 1969. godine, primit će 17. veljače u Los Angelesu nagradu za životno djelo od Sjevernoameričkog filmskog društva, objavila je u utorak ta institucija. Ta se nagrada dodjeljuje svake godine »osobi čije je djelo ostavilo značajan i trajan trag u umjetnosti snimanja filmova«, piše u priopćenju. »Laszlo Kovacs je veliki umjetnik«, izjavio je predsjednik Sjevernoameričkog filmskog društva Victor Kemper. »On je nadvladao ogromne prepreke i stvorio djelo koje je inspiriralo mlade snimatelje u cijelom svijetu«, dodao je Kemper. Kovacs je rođen 1933. u Mađarskoj i odrastao na farmi u doba kad je njegova zemlja bila izolirana od zapadnog svijeta, prvo nacističkom okupacijom, a potom hladnim ratom. Nakon studija na filmskoj školi u Budimpešti, stigao je u SAD kao politički izbjeglica 1957. godine. Snimio je »New York, New York«, »Istjerivače duhova«, »Masku«, a u novije vrijeme radio je na popularnim filmovima »Moj dečko se ženi« i »Cura sa zadatkom«. (Hina)

izložbe

Umjetnički povratak Dubravke Babić

ZAGREB, 3. listopada – Nakon dugog izbjivanja s izložbene scene, zbog dekanskih dužnosti na Akademiji likovnih umjetnosti, grafičarka i slikarica Dubravka Babić vraća se na hrvatsku umjetničku scenu samostalnom izložbom koja se u četvrtak, 4. listopada otvara u zagrebačkoj Galeriji Forum. Ostajući vjerna svom tematskom ciklusu inspiriranom koridorom i Španjolskom, koji joj pruža neizmjerne mogućnosti temperamentnog i ekspresivnog likovnog izražavanja, Dubravka Babić nastavlja tu putanju i najnovijim djelima. A to su redomice slike (akrilik, ulje, akvareli) u kojima autorica ta uglavnom akromatska djela, ponekad gotovo energetski nadopunjuje crvenom i žutom bojom. Time se napučen prizori (nizovi konjanika u trku) njezinih slika još više dinamiziraju. Stoga najnoviji, slikarski dio opusa Dubravke Babić, kako to u predgovoru kataloga ističe Eenes Quien, postaje neka vrsta *action-paintinga*, gestualne dinamike iskazane kroz radni proces. V. K.

IZLOŽBE – Podsjetnik na jedinstvenu arhitekturu, uz poštovanje prema žrtvama

O SIMBOLU NEW YORKA S PIJETETOM

Otvorena izložba fotografija Čede Ivana Žica »Hommage WTC – New York« u muzeju Mimara / Postav sadrži 11 fotografija nastalih između 1988. i 1990. godine

ZAGREB, 3. listopada – Izložba fotografija Čede Ivana Žica »Hommage WTC – New York«, otvorena je u utorak na večer u Muzeju Mimara, a predstavlja podsjetnik na jedinstvene vizure čuvenih »Blizanaca« – Svjetskoga trgovinskog centra (World Trade Center), koji je u potpunosti uništen u terorističkom napadu 11. rujna. Amaterski fotograf Čedo Ivan Žic je inače nezavisni financijski analitičar koji je 11 izloženih fotografija snimio u razdoblju od 1988. do 1990. godine. Kako je istaknuo, fotografijama je nastojao doč-

rati osjećaj ambijenta i prostora te preslikati ljepotu zgrada i njihova suodnos s prostorom. Američki veleposlanik u Hrvatskoj Lawrence Rossin u prigodi otvorenja izložbe je zahvalio svima koji su naporno radili kako bi postav bio realiziran. Istaknuo je da su reakcije u Hrvatskoj na terorističke napade »opovrgle sumnje koje su se neko vrijeme budile o mogućoj ulozi Hrvatske u kanerima međunarodnoga terorizma, te su pokazale da je Hrvatska prijatelj SAD-a«. WTC je bio simbol američkoga i svjetskog gospodarstva, ali napa-

dom na simbol, kako je to rekao i predsjednik Bush, teroristi nisu mogli uništiti i gospodarstvo, jer njega čine ljudi, podsjetio je Rossin. Naglasio je da će WTC ostati simbol, ali da će zgrade i objekti kojima su se koristili američki i svjetski gospodarstvenici biti ponovno izgrađeni. Arhitekt Krešimir Rogina smatra da su neboderi WTC jedan od simbola civilizacije. Teško je govoriti o arhitekturi kada je ona postala grobnica tisućama ljudi, rekao je Rogina i dodao da je za svaku arhitekta tragedija kada gleda rušenje vlastitoga djela te podsjetio da, arhitekt

Minoru Yamasaki nije doživio rušenje »Blizanaca« koje je projektirao. Nakon tragedije u New Yorku među arhitektima se vodi velika rasprava o tomu zašto su se neboderi tako brzo rušili i kako bi se tako nešto ubuduće spriječilo. Što se tiče pitanje, treba li na mjestu »Blizanaca« ostati praznina, ili treba li ih obnoviti ili izgraditi nešto treće, Rogina drži da je u ovome trenutku najprimjerenija tišina. Izložbu koje se može razgledati do 12. listopada otvorila je pomoćnica zagrebačkog gradonačelnika Vlasta Pavić. Goran Jovetić

OD MEHANIČKE OLOVKE DO ZRAKOPLOVA

U Muzeju grada Zagreba predstavljena je monografija Miroslava Tischlera »Penkala pisaci pribor«

ZAGREB, 3. listopada – Velika je vrijednost kada poneka knjiga ilustrira autorsku svestranost i univerzalnu viziju društvenog djelovanja. Upravo zbog takvog poimanja svijeta netom izišla monografija o liku i djelu inovatora Eduarda Slavoljuba Penkale, pod naslovom »Penkala pisaci pribor« autora Miroslava Tischlera, odsječak je vrijednog povijesnog motiva na razini pouke za sadašnjost, kada nam u Hrvatskoj toliko nedostaju upravo ljudi s vizijom. To je dijelom teksta Feđe Vukića pročitano u utorak na večer na predstavljanju ove vrijedne edicije u Muzeju grada Zagreba.

Da je inženjer Penkala, smatra nadalje Vukić, kojim slučajem proveo najplodnije godine svoje kreativne karijere negdje drugdje, a ne u Zagrebu, danas bi vjerojatno njegovo ime bilo upisano u sve knjige koje opisuju nastanak modernog društva i kulture. Ova knjiga ne osvjetljava samo Penkalinu inženjersku nadarenost, već i znanje tržišne komunikacije, promocije i marketinga, u čemu mu je u ondašnjem Zagrebu konkurirao samo Eugen Feller, tvorac čuvenog »Jekovitog« napitka Elsa Fluid. Njegovo djelo, podsjetio je Vukić, obuhvaća osamdesetak izuma, od prve mehaničke olovke u svijetu do zrako-

IZDAVAŠTVO – Treći svezak Hrvatske enciklopedije

OD DAGNJE DO FOZGENA

U Leksikografskom zavodu »Miroslav Krleža« predstavljen je treći svezak Hrvatske enciklopedije / Svezak obuhvaća natuknice od slova Da do Fo, među kojima je i članak o Domovinskom ratu

ZAGREB, 3. listopada – Samo godinu dana nakon izlaska drugog sveska Hrvatske enciklopedije, u Leksikografskom zavodu »Miroslav Krleža« u srijedu je predstavljen upravo objavljen treći svezak Hrvatske enciklopedije. U razgovoru urednika s novinari predstavili su ga ravnatelj Leksikografskog zavoda Vlaho Bogišić, pomoćnik glavnog urednika August Kovačec te član uredništva Slaven Ravlić. Treći svezak Hrvatske enciklopedije obuhvaća slova od Da do Fo – od dagnje do fozgena – sadrži 6751 članak, 1800 fotografija i 48 stranica karata i fotografija u boji, a u njegovoj izradi sudjelovalo je 370 suradnika iz 124 struke.

August Kovačec objasnio je da Hrvatska enciklopedija pripada tipu općih enciklopedija leksikonskog tipa, poput Britanske enciklopedije, ali s pojačanom nacionalnom sastavnicom. Po odabiru broja i veličine enciklopedijskih pojmova, uredništvo je odabralo srednji put pa Hrvatska enciklopedija, pored kratko obrađenih pojmova, donosi i nekoliko stotina monografski i sintetički obrađenih jedinica. U trećem svesku monografski su obrađene djelatnosti poput diplomacije, elektronike, ekonomske doktri-

ne, filozofije, fotografije i drugih, a znatan prostor posvećen je tim djelatnostima u Hrvatskoj. Svezak sadrži i velike pregledne članke o zemljama, narodima i kontinentima, od pojmova su prisutni, primjerice, demokracija, džihad, Europska unija, kao i mnogobrojni biografski članci o istaknutim stranim i hrvatskim ličnostima. August Kovačec posebno se zadržao na natuknici Domovinski rat. Rekao je da se se toj zapaljivoj temi sastavljali trudili pristupiti krajnje objektivno. Tekst o Domovinskom ratu bio je posebno i u više navrata diskutiran i po njegovu mišljenju pruža objektivnu informaciju. Tim sveskom, kako je rečeno, Hrvatska enciklopedija ušla je u normalan ritam izlaženja, a četvrti svezak, koji će obuhvaćati i članke o Hrvatima i Hrvatskoj, najavljen je za ljeto sljedeće godine. Treći svezak Hrvatske enciklopedije bit će svečano predstavljen u petak, 5. listopada, u 12 sati u Velikoj dvorani Leksikografskog zavoda, a o njemu će govoriti glavni ravnatelj Zavoda Tomislav Ladan, glavni urednik Hrvatske enciklopedije Dalibor Brozović i suradnici. Danijela Merunka

SAJMOVI – Ministar Vujić održao konferenciju za novinare u povodu Frankfurtskog sajma knjiga

NEĆE MINISTAR ODLUČIVATI TKO ĆE U FRANKFURT

Ministarstvo kulture ne želi biti politički tutor – poručio je ministar Vujić u povodu frankfurtskog sajma knjiga / Na izdavačima je da ocijene hoće li dopustiti da se izvozi pseudoliterarni i traumatski politički problem

ZAGREB, 3. listopada – Rasprava što uzima sve više maha i širi se na gotovo sve tiskovine koje se i usputno bave kulturom, ovih je dana otvorena oko nastupa hrvatskih nakladnika na Međunarodnom sajmu knjiga u Frankfurtu. Naime, spornim se pokazao ne samo sveskoliki službeni program nego i promocije novih knjiga. Najviše polemika izazvala je kontroverzne knjige »Ambr« Ivna Aralica, ali i povlačenje Durieja i Feral Tribuna s nacionalnog štanda. Sve to bio je povod konferenciji za novinare koju je u srijedu sazvao ministar kulture dr. Antun Vujić. Ministar je uvodno naglasio da je za knjigu u 2001. godini izdvojeno 56 milijuna kuna, što je više nego svih prethodnih godina, a objavljeno je 1000 naslova više nego prošle godine. Uz potpunu transparentnost odlučivanja, sve to stvorilo je sigurniju budućnost našem nakladništvu, ali i obvezalo institucije i pojedince da u procesu odlučivanja preuzmu i adekvatnu odgovornost. Ne želeći ulaziti u političke ocjene koje se tiču našeg nastupa na frankfurtskom sajmu knjiga, ministar Vujić poručio da Ministarstvo ne želi ni u čemu biti politički tutor, jer se to

kosi s politikom za koju se Ministarstvo zalaže. »Nisam ja taj koji će reći tko smije, a tko ne smije nastupati u Frankfurtu. Izražavam nezadovoljstvo i upozoravam da Frankfurt nije mjesto da se pred licem međunarodne publike europskih obzora izvoze politički problemi. Isto tako želim reći da ministar kulture nema ingerencije da mijenja odluke Zajednice nakladnika i knjižara Hrvatske niti da traži ičiju ostavku«, kazao je dr. Vujić i dodao da ne želi biti taj koji će odlučiti što treba u ovoj situaciji učiniti. »Na izdavačima je da ocijene hoće li dopustiti da se izvozi pseudoliterarni, traumatski i žalostan politički problem iz Hrvatske u Frankfurt.« U nastavku konferencije Zdenko Ljevak, predsjednik Zajednice nakladnika i knjižara Hrvatske, izvijestio je da je Vijeće Zajednice donijelo odluku da se iz službenog programa Sajma isključe sve promocije, pa tako i sporna »Ambr«. No, nakladnik ima pravo na svojih nekoliko kvadrata zakupljenog prostora predstaviti svoju knjigu izvan protokola. Tako je promocija »Ambr« preseljena od srijede na četvrtak, ali ministar još nije odlučio hoće li otpu-

vati u Frankfurt i otvoriti naš nacionalni postav. Ljevak je obrazložio da je kritizirani službeni program jednoglasno prihvaćen od 15 članova Vijeća, pa će se kao takav i održati na toj najvažnijoj knjižnoj izložbi. Ističući kako nitko nema pravo zabraniti nakladniku promociju, Ljevak je isto tako kazao da je svjestan koliko im je štete donijela ova knjiga Naklade »Pavić«. »Slažete li se s izborom autora i programom nastupa? – bilo je pitanje upućeno Vujiću pomoćniku Branku Čegecu. »Moj izbor autora i prezentacija suvremene hrvatske književnosti ne bi ni približno bio takav kakav je ovogodišnji Programski odbor sastavio. Držim da je program vrlo, vrlo slab te da ni u jednom segmentu ne odražava suvremenu literarnu stremiljenja, pa kao takav neće zainteresirati međunarodne agente za otkup autorskih prava. Međutim«, kazao je Čegec, »činjenica je da je Vijeće Zajednice legitimno izabrano na skupštini na kojoj tada, kad se moglo utjecati na odluke, nisu bili prisutni upravo oni nakladnici koji danas najglasnije prosvjeduju protiv takva Vijeća i programa.« Branka Džebić

TUMAČENJE SPOLNOSTI U UMJETNOSTI

Predavanjima na temu »Seksualnost i moć« u muzeju Mimara završen radni dio 35. kongresa AICA-e u Zagrebu

ZAGREB, 3. listopada – Pod temom »Seksualnost i moć«, u srijedu je u Muzeju Mimara održana posljednja skupina predavanja u sklopu 35. međunarodnog kongresa likovnih kritičara (AICA). Spomenuta je tema među ostalim razmatrala različite tehnologije proizvodnje društvenih

identiteta posredstvom određenih režima reprezentacije koji se očituju u likovnim umjetnostima, na filmu i masovnim medijima, a koji se temelje na konstrukciji spolne razlike. Predavanja su počela izlaganjem Orly Lubin iz Tel Aviva, koja predaje na odsjeku za poetiku i komparativnu književnost Sveučilišta u Tel Avivu. Temu pod naslovom »Izgubljeno tijelo / Između moći reprezentacije i moći seksualnosti«, elaborirala je pomoću likovnih djela koje su načinili homoseksualci i onih dijela koja tematiziraju homoseksualnost ili neke neuobičajenosti vezane uz heteroseksualnost. Lubin se posebno bavila temom prikaza žene u nekim situacijama koje su najčešće vezane za muškarce, primjerice rat. Iz svega iznesenog proizlazi da je samo analizom ženskog lika na određenom djelu, slici ili fotografiji, moguće prilično precizno raščlaniti poziciju žene u određenom društvu i vremenu, te indicirati ključne probleme među spolovima. U jutarnjem dijelu predavanja, o zadanoj temi su još govorili Sarah Wilson iz Velike Britanije, Taava Koskinen iz Finske, Johan Swinnen iz Belgije, te Agnieszka Taborska i Magdalena Ujma iz Poljske. Poslijepodnevna predavanja su započela predavanjem Tine Gharavi iz Newcastle - upon - Tyne, pod naslovom »Društva pod krikom / Skrivena seksualnost: Istraživanje i dokumentiranje spola i javnog mjesta u Teheranu i Buffalou«. Slijedio je predavanje Pawela Leszkowicza, a tema »Seksualnost i moć« je zaokružena referatom Miriam van Rijsing iz Nizozemske. Goran Jovetić

Tretiranje žene u društvu: »15 minuta za Nadu Lang«, video inatslacije Ivana Faktora